

caveatur, in margine libri notat *librum tertium*: quasi libro tertio Machiavellus doceat, belli iustitiam, in ea, quam sibi quisque putat esse necessitatem, collocari. At vero certo certius est, non nisi unicum, & quidem exiguum, libellum *de Principe*, Machiavello auctore esse conscriptum, et nusquam terrarum tres in partes illum fuisse sectum; nec in hoc libello reperiri ea, quæ inter alia criminatur Possevinus, Religionem (scilicet) Ethnicam Christianæ præferendam, aut Doctores Christianæ Religionis nihili faciendos: ut nec quicquam hoc libro (quod itidem Possevinus conqueritur) inclementius dicitur in Romanam Ecclesiam; sed contra, in capite undecimo, ipsum Principatum Pontificium non humanis consiliis atque artibus, sed quadam inusitata vi & quidem solius Dei favore, salvum esse; quod vix quisquam zelotici gregis affirmaverit. Nec tamen longe petenda aut hariolanda venit causa crassi illius Posseviniani erroris, modo quis inspexerit volumen illud quod *Anti-Machiavelli* titulo *ανανυσιας* opposuit, hinc inde ex variis libris Machiavellicis excerptis sententiis, Innocentius Gentilettus. Hoc enim in tres libros est distinctum, & in ejus duobus prioribus reprehensa sunt illa, quæ duobus prioribus *de Principe* libris haberi Possevinus ridicule affirmat: in tertio etiam illorum librorum animadvertitur in ea, quæ ex tertio libro de Principe frustra repetit Possevinus. Ut liquido appareat, ex illo volumine *Antimachiavellico*, non autem ex Machiavello ipso, Possevinum sua accepisse &c. [f].” Then follows this Reflexion upon the matter. “Et vero illud Possevini facinus luculenter ostendit, non deesse etiam eximie dignitatis atque existimationis viros, qui scripto publico ne inspectum quidem Machiavelli *Principem* sævo calculo abjecerint [g].” In this manner Machiavel’s *Prince* was condemned, but not till seventy seven years after it was first published.

There are some who say that Machiavel was Cæsar Borgia’s favourite Counsellor [h]: and perhaps he might be negotiating for him in France at the time when he had the conversation with the Cardinal of Rouen at Nantes, which he mentions in the third Chapter of his *Prince*. The author of the Appendix to the Treatise *de Literatorum infelicitate* has put him into his catalogue [i]; and not without good reason: for Machiavel had as great a share of ill fortune as almost

[f] Conringius apud Magirum, p. 549.

[g] Conringius apud eundem, p. 550.

[h] See Bosius *de comparanda Prudentia civili*, num. 42; & Conring. in præfat. *Principis Machiavelli*.

[i] See Cornelius Tollus in *Appendice ad Pierium Valerianum*, p. 20, 21.